Een onderwaterfotograaf om in de gaten te houden: interview met Pietro Formis

Pietro Formis, geboren in 1978.

DAN-lid sinds 2008.

Pietro Formis wil ons laten dromen en ons mee te nemen naar een Alice in Wonderland-achtig land wat de onderwaterwereld is. En hij slaagt erin, publiceert voor *Oceanographic Magazine*, *Scuba Diver Australasia*, *EZDive*, *Unterwasser*, *Naturphoto*, *Ocean Geographic*, *SUB*, *La Rivista della Natura* en anderen.

Hij behaalde zijn duikbrevet op 29-jarige leeftijd—"een beetje laat," zegt hij, omdat hij altijd al had gedoken, alleen zonder duikflessen. Direct na het afronden van zijn PADI Open Water-cursus werd hij lid van DAN en werd hij verliefd op onderwaterfotografie. In maar een jaren klom hij op in de ranglijsten van wedstrijden, won uiteindelijk **de titel Onderwaterfotograaf van het Jaar** met een boek, *Aqua*, dat hij in samenwerking met Emilio Mancuso vormde, en werd finalist in 's werelds meest prestigieuze natuurfotografiewedstrijd, de **Wildlife Photographer of the Year**, georganiseerd door het Natural History Museum in Londen.

Pietro's sterke punten liggen in zijn opmerkelijk artistieke gevoeligheid, een methodische studie van de mariene omgeving, het vermogen om te dromen — en die dromen te realiseren — met een zeldzame

persoonlijke benadering:

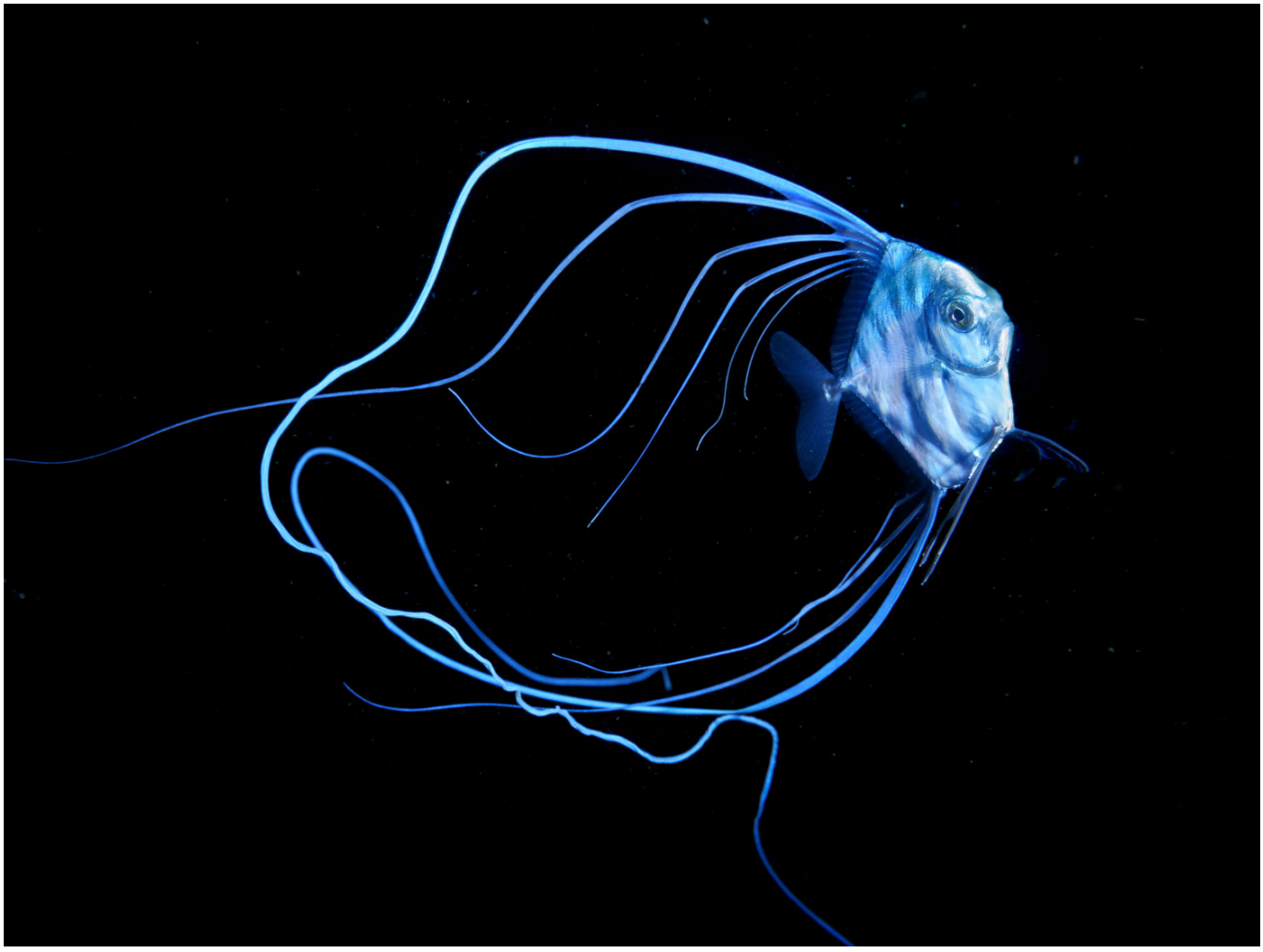
“Ik doe mee aan wedstrijden en festivals, niet alleen voor erkenning of media-exposure, maar ook om trends te verkennen, nieuwe ideeën te ontdekken en echt interessante mensen te ontmoeten.”

Pietro begon als kind met duiken, freediven in de buurt van zijn woonplaats Levanto, Liguria

“Wat betoverde me het meest? Octopussen—arme dieren! Ik kan ze niet meer eten, maar toen was ik een octopusjager. Gelukkig voor hen, met slechte resultaten—. Ik wist er af en toe wel een te vangen.”

Dan komt het persluchtduiken— duiken met tanks.

“Op een dag ging ik met mijn vader mee had ingeschreven voor een duikcursus en besloot me ook aan te melden. Zo ben ik duiker geworden. Ik ben direct daarna aangesloten bij DAN — het was me vanaf het begin duidelijk dat veiligheid bij duiken altijd voorop staat. Ik begon de wereld rond te reizen, werd Divemaster en gaf fotografiecursussen. Het hebben van een DAN-verzekering is voor mij net zo natuurlijk en essentieel als alles wat ik verder heb in mijn werk.”

Pietro’s carrière gaat van start. Zijn foto’s worden in vooraanstaande duiktijdschriften gepubliceerd. Al finalist in de Wildlife Photographer of the Year competitie, wordt hij zelfs uitgenodigd voor een gala diner in het Narutal History Museum in Londen.

“Een onvergetelijke emotie—de sfeer, de aanwezige mensen, bij de meest prestigieuze prijsuitreiking voor natuurfotografie ter wereld. Nog een wedstrijd waar ik erg van houd is de GDT – European Wildlife

Photographer of the Year in Duitsland. Ze kiezen beelden met innovatieve visie, artistieke of bijzondere foto's."

Op volle kracht vooruit

Pietro werkt samen met Emilio Mancuso—onderwaterfotograaf, marien bioloog en wetenschapsjournalist. Het resultaat is *Aqua*, een bekroond boek.

"We hebben elkaar ontmoet vanwege onze gedeelde passie en begonnen samen te werken aan biologie- en fotografiecursussen. Daarna betrok ik hem bij het schrijven van teksten voor mijn eerste boek. Mancuso is een uitstekende fotograaf, maar bovenal een buitengewone verteller. De ideeën die we samen ontwikkelden werden meer dan de som van onze bijdragen—iets exponentieels.

We reisden samen, deden mee aan opruimacties, verwijderden verloren netten, herstelden zeegrashabitats... het nieuwste project is een documentaire: Marine Animal Forest, onlangs uitgebracht, met de nadruk op het belang van mariene dierenbossen—habitats die deels onbekend zijn maar essentieel voor het leven. Emilio heeft een motto dat een mantra is geworden: Avanti Tutta ('Volle kracht vooruit'). Er is een prachtige synergie ontstaan en daar gaan we mee door."

De impact van fotografen

In Thailand is het beginners verboden om camera's mee te nemen tijdens het duiken. Wat is de impact van fotografen op het zeeleven?

"Fotograaf of niet, we kunnen niet doen alsof we geen impact hebben.. Sommige studies tonen aan dat

beginners op trainingslocaties de grootste impact hebben. Ik denk dat weg moeten blijven van gevoelige gebieden totdat we ons drijfvermogen en gedrag onder controle hebben. In Italië neemt het duiken wat af, maar in Azië is het anders: het aantal duikers neemt toe en de duiklocaties zijn overvol met onervaren duikers afgeleid door hun een camera — een bijwerking van de groei van het duiken."

En kunnen ervaren fotografen doen aan om hun impact te minimaliseren?

"De regels en wetenschappelijke richtlijnen in beschermde gebieden op te volgen en meer te weten te komen over elke soort. Over videolampen en strobo's gesproken, bijvoorbeeld: de dorshaai, die in dieper water leeft, is erg gevoelig voor licht. De blauwe haai daarentegen hangt in ondiep water waar zonlicht veel sterker is dan kunstlicht en lijkt helemaal niet verstoord te worden—als hij al iets is, is de blauwe haai nieuwsgierig."

Veiligheid

"Duik je alleen?" is een lastige raag voor iedere onderwaterfotograaf.

"Ik heb het geluk deze passie te delen met Ilaria (Ilaria Mariagiulia Rizzuto), mijn vrouw, die een uitstekende fotograaf is. We duiken samen. Duiken met een andere fotograaf is niet hetzelfde als duiken met een gewone buddy—je bent gericht op je camera en kan niet veel aandacht geven voor iets anders. Ik duik wel alleen als dat nodig is, maar er zijn meestal mensen in de buurt—zoals onderzoekers, operators, enzovoort."

Verhalen vertellen voor natuurbehoud

Pietro’s foto’s proberen verhalen te vertellen.

“Hoe meer tijd er verstrijkt, hoe essentiëler ik het werk van wetenschappelijke communicatie vind. Ik probeer esthetiek te combineren met documentatie. Het idee is om afbeeldingen te maken die je aan de muur kunt hangen en die ook een verhaal vertellen.

*Ik heb bijvoorbeeld in de Po delta gedoken waar het kweken van mossels en schaaldieren wordt bemoeilijkt door een explosie van de Blauwe Krab populatie. De Blauwe Krab is een exotische soort die de balans in de hele Middellandse bedreigt en ik heb deze ramp in de Noordelijke Adriatische Zee vastgelegd***.** *Ik heb collectiecentra bezocht op zoek naar meer diepgaande informatie .Veel mensen, en media-experts hebben gemerkt dat de Blauw Krab een eetbare soort is. Het publieke bewustzijn dat de Blauwe Krab een probleem is is niet erg ontwikkeld – we kunnen ze gewoon vangen en opeten.*

Maar een ecosysteem dat alleen uit krabben en mosselen bestaat is niet gezond—het heeft geen verdediging. De oplossing is, zoals altijd, het herstellen van het natuurlijk evenwicht en verschillende projecten bewegen zich al in die richting.

In de Adriatische Zee werk ik ook samen met een opvangcentrum voor zeepaardjes en andere zeedieren voor dat gerund wordt door het Experimantal Centre fot Habitati Protection (CESTHA) in Ravenna . CESTHA afspraken met lokale vissers gemaakt, die soms zeepaardjes als bijvangst in hun netten vinden. *De vissers brengen de zeepaardjes naar het centrum waar ze worden voorzien van een UV-zichtbaar elastomeer en vervolgens worden vrijgelaten. Als ze opnieuw worden gevangen, geven ze informatie over hun bewegingen en populatiedichtheid aan onderzoekers.”*

Over zeepaardjes en de groei van het duiken heeft Pietro meer te zeggen.

“In sommige apotheken in Hongkong vind je nog steeds paracetamol en gedroogd zeepaardje op dezelfde plank. Maar dingen veranderen en er veranderd bewustzijn van de mariene omgeving. Het duiken zelf en duiktijdschriften doen goed werk in het vergroten van het bewustzijn. Onlangs werden zowel de verhalen over de zeepaardjes als over de blauwe krab gepubliceerd in Chinese tijdschriften. De uitgevers waren verheugd om natuurbeschermingsboodschappen aan hun publiek te promoten.”

Over massa communicatie en sociale media deelt Pietro de mening van velen, waaronder Umberto Eco: iedereen praat overal over, zonder te weten waar ze het over hebben.

Maar Pietro voegt daar een onverwachte zienswijze aan toe:

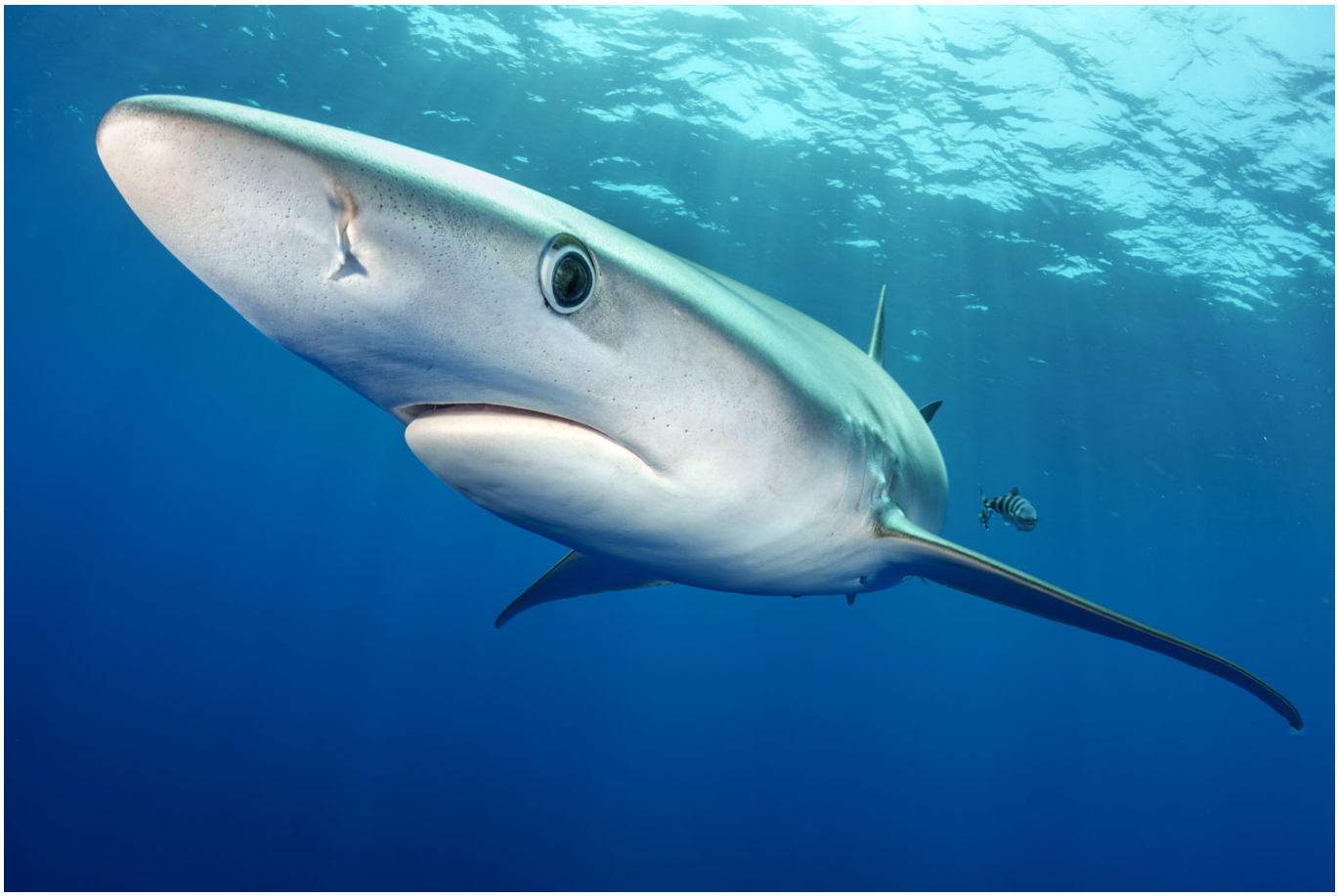
“Alles wordt oppervlakkig behandeld, maar onder bepaalde omstandigheden komt er altijd iets nieuws naar boven: kijk naar wetenschapscommentatoren op sociale media…. in een oceaan van oppervlakkigheid, hebben sommige echt vertrouwen gewonnen. Iets dergelijks gebeurt ook in de muziek. Vanuit de vervlakkende, energieke bands komen te voorschijn en veranderen alles.

Hoe belangrijk is muziek voor Pietro?

“Ik heb als gitarist in een band gespeeld. Mijn lievelingsguitaren? Fender Stratocaster en GibsonSG. Toen heb ik de SG verkocht. Ik heb de Stratocaster gehouden.”

Laten we het eens hebben over angst onderwater…

Bewust zijn betekent dat je minstens een beetje angst hebt, vooral in situaties die je nog niet eerder hebt meegemaakt. Ik voel me altijd een beginner omdat iedere situatie anders is. De enige keer dt ik werkelijk bang was, was het niet voor mezelf – het was toen ik mijn buddy kwijt was die een uur lang voor een naaktslak was gebleven! Behalve toen heb ik me altijd kalm gevoeld. Ik ben niet het soort duiker die uitdagingen opzoekt.

Laatste vragen

Is er een type duiken of omgeving die jouw voorkeur heeft?

“Ik hou van alle duiken, maar van nachtduiken het meest. Je ziet dingen die je overdag niet ziet—zoals John Dory-vissen die naar jouw licht komen. Ik zwem graag tussen rotsen met een zaklamp. Schaduwen verschuiven, het landschap verandert—vooral tussen koraalpieken in de Rode Zee. Je ziet wezens die aan het eten zijn.”

Je organiseert reizen en geeft fotografiecursussen. Wat raad je aan aan iemand die begint met onderwaterfotografie?

“Ja: Zorg als eerste voor het trimmen. En verander je cameraspullen niet al te vaak.”

Pietro Formis is Beuchat- en Marelux-ambassadeur, werkt samen met Sony Italië aan evenementen die te maken hebben met onderwaterfotografie en is een creatieve partner van EIZO, een wereldleider in professionele fotografiemonitoren. Bovenal is hij sinds zijn allereerste duiken lid van de DAN.

Website: www.pietroformis.com

Vertaler: Els Knaapen